ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

30. června 2005 *

Ve věci C-295/03 P,

jejímž předmětem je opravný prostředek na základě článku 56 Statutu Soudního dvora, podaný dne 2. července 2003,

Alessandrini Srl, se sídlem v Treviso (Itálie),

Anello Gino di Anello Luigi & C. Snc, se sídlem v Brescia (Itálie),

Arpigi SpA, se sídlem v Padově (Itálie),

Bestfruit Srl, se sídlem v Miláně (Itálie),

* Jednací jazyk: italština.

Co-Frutta SpA, se sídlem v Padově,

Co-Frutta Soc. coop. arl, se sídlem v Padově,

Dal Bello Sife Srl, se sídlem v Padově,

Frigofrutta Srl, se sídlem v Palermu (Itálie),

Garletti Snc, se sídlem v Bergamu (Itálie),

London Fruit Ltd, se sídlem v Londýně (Spojené království),

zastoupené W. Viscardini Donà a G. Donà, avvocati, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

účastnice řízení podávající opravný prostředek (navrhovatelky),

přičemž druhým účastníkem řízení je:

Komise Evropských společenství, zastoupená C. Cattabriga a L. Visaggiem, jako zmocněnci, ve spolupráci s A. Dal Ferrem, avvocato, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalovaná v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení C. W. A. Timmermans, předseda senátu, C. Gulmann, R. Schintgen (zpravodaj), G. Arestis a J. Klučka, soudci,

generální advokát: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 24. února 2005,

po vyslechnutí generálního advokáta na jednání konaném dne 12. dubna 2005,

vydává tento

Rozsudek

1 Svým opravným prostředkem se Alessandrini Srl, Anello Gino di Anello Luigi & C. Snc, Arpigi SpA, Bestfruit Srl, Co-Frutta SpA, Co-Frutta Soc. coop. arl, Dal Bello Sife Srl, Frigofrutta Srl, Garletti Snc a London Fruit Ltd domáhají, aby Soudní dvůr zrušil rozsudek Soudu prvního stupně Evropských společenství ze dne 10. dubna 2003, Alessandrini a další v. Komise (T-93/00 a T-46/01, Recueil s. II-1635, dále jen „napadený rozsudek"), kterým tento Soud zamítl jejich žaloby, jež směřovaly jednak ke zrušení dopisu č. 02418 Komise Evropských společenství ze dne 26. ledna 2000, jakož i k náhradě škody utrpěné na základě tohoto dopisu (věc T-93/00), a jednak ke zrušení dopisu AGR 030905 Komise ze dne 8. prosince 2000, jakož i náhradě škody, která jim byla způsobena takovým dopisem (věc T-46/01).

Právní rámec

Nařízení (EHS) č. 404/93

2 Nařízení Rady (EHS) č. 404/93 ze dne 13. února 1993, o společné organizaci trhu s banány (Úř. věst. L 47, s. 1; Zvl. vyd. 03/13, s. 388), nahradilo ode dne 1. července 1993 ve své hlavě IV různé vnitrostátní režimy společným režimem obchodu se třetími zeměmi. Bylo provedeno rozlišení mezi „banány ze Společenství", produkovanými ve Společenství, a „banány ze třetích zemí", které pocházejí ze třetích

zemí jiných než země Afriky, Karibiku a Tichomoří (dále jen země AKT), „tradičními banány AKT" a „netradičními banány AKT". Tradiční banány AKT a netradiční banány AKT (dále jen „banány AKT") odpovídaly množstvím banánů vyvážených zeměmi AKT, které nepřevyšovaly, nebo respektive přesahovaly množství vyvážená tradičně každou zemí AKT, jak jsou stanovena v příloze tohoto nařízení.

3 Podle článku 17 prvního pododstavce nařízení č. 404/93 se při jakémkoli dovozu banánů do Společenství vyžaduje předložení dovozní licence vydané členskými státy každému dovozci, který o ni požádá, bez ohledu na to, zda je usazen ve Společenství, aniž tím jsou dotčena zvláštní ustanovení přijatá k provádění článků 18 a 19.

4 Článek 18 odst. 1 tohoto nařízení stanoví každoroční otevření celní kvóty pro dovoz banánů ze třetích zemí a netradičních banánů AKT ve výši dva miliony tun čisté hmotnosti. V rámci této celní kvóty podléhá dovoz banánů ze třetích zemí clu ve výši 100 ECU za tunu a dovoz netradičních banánů AKT podléhá nulovému clu. Odstavec 2 téhož článku stanoví, že nad rámec uvedené kvóty podléhá dovoz netradičních banánů AKT a banánů ze třetích zemí clu ve výši 750 ECU za tunu, respektive 850 ECU za tunu.

5 Článek 19 odst. 1 téhož nařízení přiděluje celní kvótu, kterou otevírá do výše 66,5 % pro kategorii hospodářských subjektů, které uváděly na trh banány ze třetích zemí a/nebo netradiční banány AKT (kategorie A), 30 % pro kategorii hospodářských

subjektů, které uváděly na trh banány ze Společenství a/nebo tradiční banány AKT (kategorie B), a 3,5 % pro kategorii hospodářských subjektů usazených ve Společenství, které začaly od roku 1992 uvádět na trh jiné banány než banány ze Společenství a/nebo než tradiční banány AKT (kategorie C).

6 Článek 19 odst. 2 první věta nařízení č. 404/93 stanoví:

„Na základě samostatných výpočtů pro každou z kategorií hospodářských subjektů uváděných v odst. 1 písm. a) a b) obdrží každý hospodářský subjekt dovozní licence na základě průměrných množství banánů, která prodal během tří posledních let, pro něž jsou dostupné údaje."

Nařízení (EHS) č. 1442/93

7 Dne 10. června 1993 přijala Komise nařízení (EHS) č. 1442/93, kterým se stanoví prováděcí pravidla k režimu dovozu banánů do Společenství (Úř. věst. L 142, s. 6, dále jen „režim z roku 1993") *(neoficiální překlad)*. Tento režim zůstal v platnosti až do dne 31. prosince 1998.

8 Podle prvního pododstavce čl. 5 odst. 1 nařízení č. 1442/93 měly stanovit každý rok pro všechny hospodářské subjekty kategorie A a B příslušné orgány členských států, v nichž jsou tyto subjekty zaregistrovány, průměrná množství uváděná na trh

v průběhu tří let předcházejících roku, který předchází roku, pro který byla kvóta otevřena, přičemž tato průměrná množství byla rozdělena podle povahy hospodářských činností vykonávaných hospodářským subjektem v souladu s čl. 3 odst. 1 téhož nařízení. Tento průměr byl nazván „referenční množství".

9 Článek 14 odst. 2 nařízení č. 1442/93, ve znění nařízení Komise (ES) č. 2444/94 ze dne 10. října 1994 (Úř. věst. L 261, s. 3), stanovil:

„Žádosti o dovozní licence se předkládají příslušným orgánům každého členského státu během prvních sedmi dnů posledního měsíce čtvrtletí předcházejícího čtvrtletí, ve vztahu k němuž jsou licence vydávány". *(neoficiální překlad)*

Nařízení (ES) č. 1637/98

10 Nařízení Rady (ES) č. 1637/98 ze dne 20. července 1998, kterým se mění nařízení (EHS) č. 404/93 (Úř. věst. L 210, s. 28; Zvl. vyd. 03/23, s. 304), přijalo s účinností k 1. lednu 1999 podstatné změny ve společné organizaci trhu s banány. Tyto změny se týkají obzvláště článků 16 až 20 nařízení č. 404/93, které jsou uvedeny v hlavě IV tohoto nařízení, nazvané „Obchod se třetími zeměmi".

11 Článek 18 odst. 1 nařízení č. 404/93, ve znění nařízení č. 1637/98 (dále jen „nařízení č. 404/93"), stanovil každoroční otevření celní kvóty ve výši 2,2 milionů tun čisté

hmotnosti pro dovoz banánů ze třetích zemí a netradičních banánů AKT. V rámci této celní kvóty podléhá dovoz banánů ze třetích zemí clu ve výši 75 ECU za tunu a dovoz netradičních banánů AKT podléhá nulovému clu.

12 Článek 18 odst. 2 nařízení č. 404/93 stanovil každoroční otevření dodatečné celní kvóty ve výši 353 000 tun čisté hmotnosti pro dovoz banánů ze třetích zemí a netradičních banánů AKT. V rámci této celní kvóty podléhá zároveň dovoz banánů ze třetích zemí clu ve výši 75 ECU za tunu a dovoz netradičních banánů AKT podléhá nulovému clu.

13 Podle čl. 19 odst. 1 prvního pododstavce nařízení č. 404/93:

„Celní kvóty uvedené v čl. 18 odst. 1 a 2 a dovoz tradičních banánů AKT jsou spravovány způsobem přihlížejícím k tradičním obchodním tokům (tzv. způsob ‚tradičních dovozců/nových žadatelů')."

14 Na základě čl. 20 písm. d) a e) nařízení č. 404/93 má Komise právo stanovit v souladu se systémem řídícího výboru pro banány stanoveného v článku 27 téhož nařízení pravidla spravování celních kvót uvedených v článku 18 tohoto nařízení, kterážto pravidla obsahují zejména „nezbytná zvláštní ustanovení k usnadnění

přechodu od dovozního režimu platného od 1. července 1993 na současný režim podle [...] hlavy IV [nařízení č. 404/93]" a „opatření nezbytná pro plnění závazků vyplývajících z dohod, které Společenství uzavřelo v souladu s článkem [300 ES]".

Nařízení (ES) č. 2362/98

15 Dne 28. října 1998 přijala Komise nařízení Rady (ES) č. 2362/98, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení č. 404/93, o dovozu banánů do Společenství (Úř. věst. L 293, s. 32). Na základě článku 31 nařízení č. 2362/98 bylo nařízení č. 1442/93 zrušeno ode dne 1. ledna 1999. Nová ustanovení ohledně správy dovozních licencí v rámci celních kvót jsou obsažena v hlavách I, II a IV nařízení č. 2362/98 (dále jen „režim z roku 1999").

16 Je na místě poukázat na následující rozdíly mezi režimem z roku 1993 a režimem z roku 1999:

— režim z roku 1999 již neobsahuje rozdíly podle hospodářských činností vykonávaných hospodářskými subjekty;

— přihlíží k množstvím dovážených banánů;

— zvyšuje celní kvóty a část přidělovanou novým hospodářským subjektům;

— správa dovozních licencí se na základě režimu z roku 1999 uskutečňuje bez odkazu na původ banánů (země AKT nebo třetí země).

17 Článek 2 nařízení č. 2362/98 stanoví zejména, že celní kvóty a množství tradičních banánů AKT uvedené v čl. 18 odst. 1 a odst. 2, respektive v článku 16 nařízení č. 404/93 jsou otevřeny do výše:

— 92 % „tradičním subjektům" definovaným v článku 3 nařízení č. 2362/98;

— 8 % „novým subjektům" definovaným v článku 7 tohoto nařízení.

18 Článek 4 odst. 1 nařízení č. 2362/98 uvádí, že každý tradiční subjekt registrovaný v členském státě obdrží pro každý rok a všechny země původu uvedené v příloze

I tohoto nařízení jediné referenční množství, které vychází z množství banánů skutečně dovezených během referenčního období. Podle odstavce 2 téhož článku pro dovozy prováděné v roce 1999 sestává referenční období z let 1994 až 1996.

19 Článek 6 odst. 1 nařízení č. 2362/98 stanoví, že „[p]o provedení nezbytných kontrol a ověření příslušné orgány každoročně nejpozději do 30. září v souladu s články 3, 4 a 5 určí předběžné referenční množství pro každý tradiční subjekt na základě průměrných množství banánů, která byla během referenčního období těmito subjekty skutečně dovezena ze zemí původu uvedených v příloze I.". *(neoficiální překlad)* Tato referenční množství vycházejí z tříletého průměru, i když subjekt po část této referenční doby banány nedovážel. Podle odstavce 2 první věty téhož článku 6 sdělí každý rok příslušné orgány Komisi seznam tradičních subjektů, které zaregistrovaly, jakož i určené celkové předběžné množství těchto subjektů.

20 Pravidla pro vydávání dovozních licencí jsou upravena články 14 až 22 nařízení č. 2362/98.

21 Článek 14 odst. 1 téhož nařízení stanoví, že „[p]ro první tři čtvrtletí roku může být pro účely vydání dovozních licencí stanoveno indikativní množství vyjádřené jako stejné procento množství, která jsou k dispozici pro každou zemi původu uvedenou v příloze I". *(neoficiální překlad)*

22 Podle čl. 15 odst. 1 tohoto nařízení „[p]ro každé čtvrtletí roku se žádosti o dovozní licenci předkládají příslušným orgánům členského státu, v němž jsou subjekty registrovány během prvních sedmi dnů měsíce předcházejícího čtvrtletí, ve vztahu k němuž jsou licence vydávány" *(neoficiální překlad).*

23 Článek 17 výše uvedeného nařízení stanoví, že „[j]estliže požadovaná množství pro dané čtvrtletí a kteroukoliv jednu nebo více zemí původu výrazně překročí indikativní množství stanovené podle článku 14 nebo množství, která jsou k dispozici, stanoví se procento snížení, které se na požadovaná množství uplatní". *(neoficiální překlad)*

24 Článek 18 nařízení č. 2362/98 je koncipován následovně:

„1. Bylo-li pro jednu nebo více zemí původu stanoveno procentové snížení podle článku 17, subjekty, které pro příslušné země původu požádaly o dovozní licenci, mohou zejména:

a) buď odstoupit od použití této licence tak, že náležitě informují orgán pověřený vydáváním licencí během 10 pracovních dnů od zveřejnění nařízení, kterým se procento snížení stanoví, načež se okamžitě uvolní jistota, která byla v souvislosti s touto licencí složena; nebo

b) předložit jednu nebo více nejnovějších žádostí o licence pro země původu, pro něž Komise zveřejnila množství, která jsou k dispozici, až do množství, jež se rovná nebo je menší než množství, na něž byla podána žádost, ale na které se nevztahovala původní vydaná licence. Tyto žádosti se předloží během lhůty stanovené v písm. a) a podléhají všem podmínkám, jimiž se řídí žádosti o licence.

2. Komise neprodleně určí množství, na něž lze pro každou z příslušných zemí původu vydat licence." *(neoficiální překlad)*

25 Článek 19 odst. 1 první pododstavec tohoto nařízení upřesňuje zejména, že „[p] říslušné orgány vydají dovozní licenci pro následující čtvrtletí nejpozději do 23. dne posledního měsíce každého čtvrtletí" *(neoficiální překlad).*

26 Článek 20 odst. 1 téhož nařízení stanoví:

„Nevyužitá množství, na která se vztahuje daná licence, se na základě žádosti opět přidělí stejnému subjektu – držiteli nebo nabyvateli licence – pro využití v následujícím čtvrtletí, ale stále během roku vydání původní licence. Jistota propadá poměrně k nevyužitým množstvím." *(neoficiální překlad)*

27 V hlavě V nařízení č. 2362/98 jsou přijata určitá přechodná ustanovení pro rok 1999. Podle čl. 28 odst. 1 tohoto nařízení musí být žádosti o registraci pro rok 1999 předloženy subjekty nejpozději do dne 13. listopadu 1998. Tyto žádosti musí být doprovázeny, zejména pro tradiční subjekty, údajem o celkovém množství skutečně dovezených banánů v každém z let referenčního období 1994 až 1996 a sériovými čísly všech dovozních licencí a výpisy z licencí použitých pro tyto dovozy, jakož i odkazy na všechny celní doklady.

28 Příloha I nařízení č. 2362/98 stanoví rozdělení celních kvót uvedených v čl. 18 odst. 1 a odst. 2 nařízení č. 404/93, jakož i tradičního AKT množství (857 000 tun).

Nařízení č. 250/2000

29 Nařízení Komise (ES) č. 250/2000 ze dne 1. února 2000, o dovozu banánů v rámci celních kvót a tradičních AKT banánů a stanovení indikativních množství pro druhé čtvrtletí roku 2000 (Úř. věst. L 26, s. 6) *(neoficiální překlad)*, má za cíl, jak vyplývá z jeho prvního bodu odůvodnění a z jeho článku 1, v očekávání reformy režimu dovozu banánů do Společenství „zabezpečit kontinuitu zásobování trhu Společenství

a obchodních styků" tím, že se ustanovení nařízení č. 2362/98 použijí obzvláště na tradiční subjekty zaregistrované ve vztahu k roku 1999 na základě článku 5 posledně uvedeného nařízení.

Nařízení (ES) č. 216/2001

30 Dne 29. ledna 2001 Rada Evropské unie vydala nařízení (ES) č. 216/2001, kterým se mění nařízení č. 404/93 (Úř. věst. L 31, s. 2; Zvl. vyd. 03/31, s. 226). Článek 1 bod 1 nařízení č. 216/2001 změnil články 16 až 20 nařízení č. 404/93.

31 Prováděcí pravidla hlavy IV takto změněného nařízení č. 404/93 byla definována nařízením Komise (ES) č. 896/2001 ze dne 7. května 2001, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení č. 404/93, pokud jde o dovoz banánů do Společenství (Úř. věst. L 126, s. 6; Zvl. vyd. 03/32, s. 150). Jsou použitelná ode dne 1. července 2001, v souladu s druhým pododstavcem čl. 32 nařízení č. 896/2001.

Skutkový základ sporů

32 Skutkový základ sporů byl shrnut v napadeném rozsudku následovně:

„29 Žalobkyně jsou dovozkyně banánů původem z Latinské Ameriky. Byly zaregistrovány jako tradiční subjekty u příslušných vnitrostátních orgánů (Itálie

a, co se týče London Fruit Ltd, Spojeného království) a obdržely od nich předběžná individuální referenční množství pro rok 1999. Tak mohly obdržet dovozní licence na banány ze třetích zemí pro první tři čtvrtletí roku 1999.

30 Skutkový základ věci T-93/00 se vztahuje ke čtvrtému čtvrtletí roku 1999. Pro toto čtvrtletí žalobkyně podaly k příslušným vnitrostátním orgánům žádosti o dovozní licence pro jejich zbývající předběžné individuální referenční množství. Jejich žádostem bylo vyhověno v mezích dostupných množství na dovoz banánů ze třetích zemí, uveřejněných v příloze nařízení Komise (ES) č. 1824/1999 ze dne 20. srpna 1999, kterým se mění nařízení (ES) č. 1623/1999, kterým se stanoví množství pro dovoz banánů do Společenství pro čtvrté čtvrtletí roku 1999 v rámci celních kvót a množství tradičních banánů AKT (Úř. věst. L 221, s. 6) *(neoficiální překlad).*

31 Pro část těchto žádostí, které nemohly být uspokojeny, disponovaly žalobkyně ještě možností požádat o dovozní licence pro množství 308 978,252 tun tradičních banánů AKT, množství stanoveného nařízením Komise (ES) č. 1998/1999 ze dne 17. září 1999, o vydávání dovozních licencí na banány v rámci celních kvót a na tradiční banány AKT pro čtvrté čtvrtletí roku 1999 a o podávání nových žádostí (Úř. věst. L 247, s. 10) *(neoficiální překlad).* Proto požádaly o dovozní licence na banány AKT v mezích zbytkových množství, s nimiž mohly disponovat v souladu s čl. 18 odst. 1 nařízení č. 2362/98. Dovozní licence pro zbytková množství jejich příslušného referenčního množství byly rozděleny následovně:

Alessandrini Srl	kg 2 050
Anello Gino di Anello Luigi & C. Snc	kg 1 859

Arpigi SpA	kg 757
Bestfruit Srl	kg 2 637
Co-Frutta SpA	kg 209 392
Co-Frutta Soc. coop. arl	kg 30 207
Dal Bello Sife Srl	kg 1 533
Frigofrutta Srl	kg 2 990
Garletti Snc	kg 4 419
London Fruit Ltd	kg 286 004.

32 Dne 13. října 1999 vydaly příslušné vnitrostátní orgány žalobkyním dovozní licence na banány AKT pro takto požadované celkové množství.

33 Přes opakované kroky se žalobkyním nepodařilo zásobovat se banány AKT.

34 Vzhledem k této situaci žalobkyně dne 18. listopadu 1999 s odvoláním na článek 232 ES vyzvaly Komisi, aby:

— přijala nezbytná opatření k tomu, aby mohly využít licence za čtvrté čtvrtletí, vydané pro dovozy ze zemí AKT, k provedení dovozu banánů z latinskoamerických zemí nebo z jiných třetích zemí;

— v každém případě stanovila, že jistoty ohledně dotčených licencí mají být uvolněny, protože licence nebyly využity a protože jejich nevyužití není přičitatelné jejich majiteli.

35 Vzhledem k tomu, že žalobkyně neobdržely odpověď na tuto žádost, upozornily faxem ze dne 22. prosince 1999 Komisi na skutečnost, že dotyčné licence budou ukončeny dne 7. ledna 2000, a vyzvaly ji, aby zaujala stanovisko k jejich žádostem.

36 Dopisem č. 02418 ze dne 26. ledna 2000 [...], zaslaným právnímu zástupci žalobkyň, Komise odpověděla následovně:

„Ve Vašem dopise ze dne 22. prosince 1999 jste poukázal na těžkosti, se kterými se setkaly určité hospodářské subjekty, když využily dovozní licence na banány vydané ve vztahu ke čtvrtému čtvrtletí 1999, zejména pro dovoz banánů původem ze zemí AKT.

Je třeba zaprvé konstatovat, že problémy jsou v podstatě obchodní povahy, a že z tohoto titulu spadají do činností hospodářských subjektů. Vznesený problém se totiž týká hledání obchodních partnerů pro nákup a přepravu určitých produktů a v daném případě zejména banánů původem ze zemí AKT. Přestože je to politováníhodné, skutečnost, že Vaši klienti neměli možnost uzavřít smlouvy na dodání banánů AKT, představuje součást obchodního rizika, které běžně nesou hospodářské subjekty.

Konečně musíme poznamenat, že tyto těžkosti se týkají pouze určitých hospodářských subjektů, jejichž charakteristiky nejsou upřesněny, a že při zásahu Komise by hrozilo, že budou tyto hospodářské subjekty zvýhodněny na úkor jiných, které nesou rizika spojená s povinnostmi, ke kterým se smluvně zavázaly."

37 Kromě toho si příslušné vnitrostátní orgány ponechaly jistoty složené žalobkyněmi, když došly k názoru, že důvody dovolávané [žalobkyněmi] za účelem vrácení těchto jistot nepředstavovaly případ vyšší moci, což je jediný případ umožňující uvažovat o takovém vrácení.

38 Skutkový základ věci T-46/01 se vztahuje ke čtvrtému čtvrtletí roku 2000. Pro toto čtvrtletí bylo stanoveno zbývající dostupné individuální referenční množství pro každou ze žalobkyň následovně:

Alessandrini Srl	kg 5 667

Anello Gino di Anello Luigi & C. Snc	kg 5 140
Arpigi SpA	kg 15 792
Bestfruit Srl	kg 7 290
Co-Frutta SpA	kg 236 746
Co-Frutta Soc. coop. arl	kg 80 301
Dal Bello Sife Srl	kg 4 110
Frigofrutta Srl	kg 8 266
Garletti Snc	kg 7 329
London Fruit Ltd	kg 324 124.

39 Protože žádosti o licence na banány ze třetích zemí přesahovaly dostupná množství, stanovilo nařízení Komise (ES) č. 1971/2000 ze dne 18. září 2000, o vydávání dovozních licencí na banány v rámci celních kvót a na tradiční banány AKT pro čtvrté čtvrtletí roku 2000 a o podávání nových žádostí (Úř. věst. L 235, s. 10) *(neoficiální překlad)*, množství banánů ještě dostupná pro dovoz ve čtvrtém čtvrtletí roku 2000. Na základě přílohy tohoto nařízení mohly být ještě vydávány dovozní licence na tradiční banány AKT do výše 329 787,675 tun.

40 Žalobkyně nepožádaly o dovozní licence pro tyto banány původem z AKT.

41 Dne 10. října 2000 žalobkyně s odvoláním na článek 232 ES požádaly Komisi, aby přijala opatření na základě čl. 20 písm. d) nařízení č. 404/93, která by jim umožnila obdržet pro čtvrté čtvrtletí roku 2000 dovozní licence na banány ze třetích zemí pro zbývající individuální referenční množství, která jim byla přidělena. Podpůrně žádaly Komisi o náhradu ušlého zisku vyplývajícího z nemožnosti dovézt tyto banány a uvést je na trh.

42 Dopisem AGR 030905 ze dne 8. prosince 2000 [...], zaslaným právnímu zástupci žalobkyň, Komise odmítla tyto žádosti následujícími slovy:

„Ve Vašem dopise ze dne 10. října 2000 informujete Komisi o těžkostech, se kterými se setkaly určité hospodářské subjekty, když hledaly banány za účelem, aby ve čtvrtém čtvrtletí plně využily referenční množství, která jim byla oznámena ve vztahu k roku 2000, v rámci režimu celních kvót pro dovoz.

Těžkosti, na které odkazujete, jsou v podstatě obchodní povahy. Musíme bohužel zdůraznit, že právní úprava Společenství nedává Komisi v této věci žádnou pravomoc. Tuto situaci mimoto uznáváte, když tvrdíte, že hospodářské subjekty, které nemají pravidelné vztahy s producenty banánů, se setkávají s těžkostmi při opatřování dotčeného zboží.

Tvrdíte kromě toho, že hospodářské subjekty, které zastupujete, nemají možnost zcela využít referenční množství, která jim byla poskytnuta.

Musíme Vám upřesnit, že referenční množství představují právně pouze možnosti, které mají hospodářské subjekty, určené na základě jejich dřívějších činností za použití nařízení Společenství, a které dávají dotčeným osobám pouze právo podat žádosti o dovozní licence s ohledem na možnost provedení obchodních činností, které si mohly smluvit s dodavateli v producentských zemích.

Konečně musíme doplnit, že na základě informací, které jste předal Komisi, se zdá, že těžkosti, na které odkazujete, nemají „přechodný charakter" v tom smyslu, že mají základ v přechodu z režimu předcházejícího roku 1999 na režim, který byl používán od tohoto data. Ustanovení čl. 20 písm. d) nařízení [...] č. 404/93 v důsledku toho nedovoluje Komisi přijmout zvláštní opatření, o která žádáte."

Řízení před Soudem a napadený rozsudek

33 Návrhy došlými kanceláři Soudu dne 19. dubna 2000 a dne 1. března 2001 podaly navrhovatelky žaloby, kterými se domáhaly zrušení dopisu ze dne 26. ledna 2000, respektive dopisu ze dne 8. prosince 2000 (dále společně jen „sporné dopisy"), jakož i náhrady škody, kterou údajně utrpěly.

34 Usnesením předsedy pátého senátu Soudu ze dne 15. října 2002 byly věci T-93/00 a T-46/01 spojeny pro účely ústní části řízení a vydání rozsudku, protože spolu souvisejí.

35 Na podporu svých žalob navrhovatelky vznesly formou procesní námitky tři žalobní důvody týkající se protiprávnosti nařízení č. 2362/98, vycházející z porušení zaprvé nařízení č. 404/93, zadruhé vlastnického práva, jakož i zásady svobody podnikání, a zatřetí zásady nediskriminace. Kromě toho se dovolávaly čtvrtého žalobního důvodu, vycházejícího z porušení čl. 20 písm. d) nařízení č. 404/93.

36 V bodech 76 až 81 napadeného rozsudku Soud zamítl žalobní důvody vycházející z protiprávnosti nařízení č. 2362/98, maje za to, že navrhovatelky neprokázaly existenci přímé právní souvislosti mezi jednak spornými dopisy a jednak ustanoveními tohoto nařízení, jehož protiprávnost byla uplatněna procesní námitkou.

37 Stran žalobního důvodu vycházejícího z porušení čl. 20 písm. d) nařízení č. 404/93 Soud rozhodl v bodech 85 až 96 napadeného rozsudku, že Komise nepřekročila hranice své posuzovací pravomoci, když odmítla přistoupit na žádosti navrhovatelek směřující k tomu, aby byla na základě tohoto ustanovení přijata opatření pro napravení těžkostí, se kterými se údajně navrhovatelky setkaly z důvodu přechodu z režimu z roku 1993 na režim z roku 1999.

38 V důsledku toho byly návrhy na zrušení podané navrhovatelkami ve věcech T-93/00 a T-46/01 zamítnuty.

39 Stran návrhů na obdržení náhrady škody údajně utrpěné navrhovatelkami Soud rozhodl následovně:

„106 Podle ustálené judikatury mimosmluvní odpovědnost Společenství předpokládá splnění souhrnu podmínek, které se týkají protiprávnosti chování vytýkaného orgánům Společenství, existence škody a existence příčinné souvislosti mezi chováním a dovolávanou škodou (rozsudek Soudního dvora ze dne 17. května 1990, Sonito a další v. Komise, C-87/89, Recueil, s. I-1981, bod 16, a rozsudek Soudu ze dne 29. října 1998, TEAM v. Komise, T-13/96, Recueil, s. II-4073, bod 68).

107 Není-li splněna některá ze tří podmínek mimosmluvní odpovědnosti Společenství, musí být žaloba zamítnuta v celém rozsahu, aniž by bylo nezbytné zkoumat ostatní podmínky (rozsudek Soudního dvora ze dne 15. září 1994, KYDEP v. Rada a Komise, C-146/91, Recueil, s. I-4199, bod 81).

108 V projednávaném případě je třeba konstatovat, že podmínka týkající se příčinné souvislosti není splněna. Ve věci T-93/00 totiž příčina údajné škody vyplývá z okolnosti, že žalobkyně nebyly schopny najít dodavatele, kteří by je

mohli zásobovat banány AKT v průběhu čtvrtého čtvrtletí roku 1999. Stran věci T-46/01 je ušlý zisk, na nějž si žalobkyně stěžují, přímo přičitatelný nedostatku jejich náležité péče. Žalobkyně se nesnažily obdržet dovozní licence na banány AKT ve vztahu ke čtvrtému čtvrtletí roku 2000 za podmínek stanovených nařízením č. 1971/2000 ve chvíli, kdy vyčerpaly množství banánů ze třetích zemí. Kromě toho navzdory problémům, se kterými se setkaly v průběhu čtvrtého čtvrtletí roku 1999, se žalobkyně nesnažily navázat kontakty s dodavateli banánů AKT v průběhu roku 2000 s cílem být schopné se zásobovat v průběhu čtvrtého čtvrtletí tohoto roku.

109 Protože jedna z podmínek mimosmluvní odpovědnosti Společenství nebyla splněna, je na místě zamítnout návrhy na náhradu škody ve věcech T-93/00 a T-46/01."

Opravný prostředek

40 Svým opravným prostředkem navrhovatelky navrhují, aby Soudní dvůr:

— částečně zrušil napadený rozsudek v rozsahu, v němž zamítl jejich návrhy směřující k obdržení náhrady škod, které údajně utrpěly;

— uložil Komisi nahradit jim škody, které utrpěly z důvodu nepřidělení dovozních licencí na banány ze třetích zemí;

— uložil Komisi náhradu nákladů řízení jak před Soudem, tak v rámci tohoto opravného prostředku.

41 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

— zamítl opravný prostředek;

— podpůrně v případě, že by bylo prohlášeno částečné zrušení napadeného rozsudku, vrátil věc Soudu za účelem rozhodnutí o meritu návrhu na náhradu škody;

— dále podpůrně zamítl uvedený návrh v celém rozsahu, a

— v každém případě uložil žalobkyním náhradu nákladů řízení v obou stupních.

42 Na podporu svého opravného prostředku se navrhovatelky dovolávají dvou důvodů opravného prostředku. Ve svém prvním důvodu opravného prostředku tvrdí, že Soud opominul posoudit právní argumenty, na nichž založily své návrhy na náhradu utrpěné škody. Svým druhým důvodem opravného prostředku vytýkají Soudu, že přihlédl k návrhům, které jsou částečně odlišné od těch obsažených v jejich žalobách.

K opravnému prostředku

Argumenty účastníků řízení

43 Zaprvé navrhovatelky uplatňují, že Soud se v bodě 108 napadeného rozsudku chybně domníval, že škoda, kterou tvrdí, vyplývá ze skutečnosti, že nebyly schopné dovézt banány AKT.

44 Podle navrhovatelek ve skutečnosti přitom ve svých žalobách kritizovaly skutečnost, že nemohly plně využít dovozní licence, jak je k tomu opravňovala jejich referenční

množství, výlučně založená na dovozu banánů ze třetích zemí. Tato okolnost je přičitatelná nařízení č. 2362/98, které svévolně penalizuje tradiční dovozce banánů ze třetích zemí.

45 Navrhovatelky sice sdílí posouzení Soudu, podle kterého neexistuje přímá právní souvislost mezi nařízením č. 2362/98 a spornými dopisy, což vedlo Soud v bodě 81 napadeného rozsudku k tomu, že z tohoto důvodu prohlásil za nepřípustné námitky protiprávnosti vznesené v rámci žalob na neplatnost směřujících proti uvedeným dopisům, domnívají se ale, že Soud nesprávně odhlédl od údajné protiprávnosti tohoto nařízení, když odůvodňoval existenci příčinné souvislosti mezi chováním vytýkaným Komisi a škodou, které se dovolávaly.

46 Zadruhé navrhovatelky vytýkají Soudu, že v bodech 47 a 48 napadeného rozsudku částečně zkreslil návrhy v žalobách, maje za to, že se domáhají náhrady škody způsobené spornými dopisy, přestože z uvedených návrhů jasně vyplývalo, že hlavní příčina údajné škody spočívala v protiprávnosti nařízení č. 2362/98.

47 Komise zpochybňuje přípustnost opravného prostředku v celém rozsahu. Domnívá se, že navrhovatelky se snaží změnit předmět sporu předloženého Soudu, čímž vyzývají Soudní dvůr, aby se pouze na základě přijetí nařízení č. 2362/98 vyjádřil přímo k mimosmluvní odpovědnosti Komise.

48 Přitom podle Komise jednak ze žalob v prvním stupni jasně vyplývá, že příčina údajné škody nevyplývá ani především ani výlučně z nařízení č. 2362/98, ale spočívá ve skutečnosti, že Komise nepřijala požadovaná opatření pro nápravu důsledků, které s sebou údajně neslo použití tohoto nařízení pro navrhovatelky, jimž byl odepřen prospěch z opatření přijímaných na základě čl. 20 písm. d) nařízení č. 404/93. Jinými slovy, navrhovatelky zpochybňují legalitu nařízení č. 2362/98 pouze v tom rozsahu, v jakém podle nich bylo základem pro sporné dopisy, kterými jim byl odmítnut prospěch z přechodných opatření.

49 Kromě toho Komise uplatňuje, že navrhovatelky se jak ve věci T-93/00, tak ve věci T-46/01 omezily na navržení Soudu, aby „uložil Komisi nahradit škody v souladu s článkem 235 a druhým pododstavcem čl. 288 Smlouvy o ES", což vyplývá z bodu 2 návrhů vyjádřených v žalobách ve dvou výše uvedených věcech. Navrhovatelky nezpochybnily shrnutí svých návrhů obsažené ve zprávě k jednání ohledně uvedených věcí, které bylo ve stejném znění převzato v napadeném rozsudku.

50 Podpůrně se Komise domnívá, že opravný prostředek musí být zamítnut jako neopodstatněný.

51 Stran prvního důvodu opravného prostředku Komise tvrdí, že ani přidělení referenčního množství, ani držení odpovídajících dovozních licencí neznamená

skutečnou dostupnost banánů až do výše uvedeného množství. Individuální referenční množství hospodářského subjektu totiž představuje maximální množství, do jehož výše může tento subjekt v průběhu daného roku podávat žádosti o dovozní licence s cílem využít práv uznaných v rámci celních kvót, aniž by nicméně měl jistotu, že toto množství bude skutečně dostupné.

52 Podle Komise se Soud, omezuje se na zkoumání podmínek týkajících se příčinné souvislosti mezi chováním vytýkaným Komisi a údajnou škodou, v bodě 108 napadeného rozsudku domníval, že pokud navrhovatelky nedovezly banány, došlo k tomu z důvodu těžkostí obchodní povahy při hledání dodavatele, nebo dokonce z důvodu jejich nedbalosti, protože se nesnažily nalézt na trhu požadované množství banánů, ale nikoliv z důvodu chování Komise, a zejména ne z jejího odmítnutí přijmout přechodná opatření v důsledku přechodu z režimu dovozu z roku 1993 na režim z roku 1999. Tyto úvahy, které jsou uvedeny zároveň v bodech 88 až 90, 95 a 96 napadeného rozsudku, nebyly zpochybněny v opravném prostředku, a jsou tedy nyní definitivní. Za těchto podmínek není údajná protiprávnost nařízení č. 2362/98 relevantní pro posouzení návrhů na náhradu škody.

53 Stran druhého důvodu opravného prostředku Komise uplatňuje, že Soud pouze shrnul návrhy žalobkyň ve světle všech argumentů, kterých se jak písemně, tak ústně dovolávaly. Tvrdí, že z těchto argumentů vyplývá, že příčina údajné škody spočívá ve skutečnosti, že nepřijala opatření, která by umožnila napravit důsledky vyplývající, podle žalobkyň, z použití nařízení č. 2362/98. Z tohoto pohledu bylo zcela přirozené stanovit souvislost mezi údajnou škodou a spornými dopisy. Komise se zároveň odvolává na souhrn návrhů obsažených ve zprávě k jednání, kterou navrhovatelky nikdy nezpochybnily.

54 Komise doplňuje, že pokud by měl Soud za to, že návrhy na náhradu škod jsou založené výlučně na sporných dopisech, jejichž legálnost předtím uznal, nezkoumal by příčinnou souvislost, protože za nepřítomnosti protiprávního chování byla odpovědnost Komise v každém případě vyloučena.

Závěry Soudního dvora

55 Jak první, tak druhý důvod opravného prostředku vznesený navrhovatelkami na podporu jejich opravného prostředku spočívají na výtce, která vychází z toho, že Soud nezkoumal legalitu nařízení č. 2362/98, obzvláště s ohledem na nařízení č. 404/93, na základní právo vlastnit majetek, právo na svobodný výkon hospodářské činnosti a zásadu nediskriminace.

56 Za těchto podmínek je třeba poukázat na to, že Soud se za účelem odmítnutí existence příčinné souvislosti mezi chováním vytýkaným Komisi a údajnou škodou v bodě 108 napadeného rozhodnutí neměl omezit na konstatování – co se týče věci T-93/00 –, že příčina škody vyplývá z okolnosti, že „žalobkyně nebyly schopny najít dodavatele, kteří by je mohli zásobovat banány AKT v průběhu čtvrtého čtvrtletí roku 1999", a – co se týče věci T-46/01 –, že škoda byla „přímo přičitateln[á] nedostatku [...] náležité péče" navrhovatelek.

57 Za účelem vyloučení jakékoliv odpovědnosti Komise totiž Soudu příslušelo, aby ověřil, zda se mimo těžkostí, se kterými se navrhovatelky setkaly při plném využití

svých referenčních množství a svých dovozních licencí, nenachází příčina jimi dovolávané škody právě v údajné protiprávnosti nařízení č. 2362/98 a obzvláště v metodě jednotné správy celních kvót zavedené Komisí, která měla přímo způsobit obchodní těžkosti, se kterými se setkaly tradiční subjekty dovážející ze třetích zemí, které nakonec musely dovézt banány AKT.

58 Takové ověření bylo pro Soud o to závaznější, že údajná protiprávnost nařízení č. 2362/98 představovala podstatný prvek argumentace rozvinuté navrhovatelkami v jejich žalobách, které se snažily dokázat negativní dopady této právní úpravy na hospodářskou činnost podniků tradičně dovážejících banány ze třetích zemí, s ohledem na těžkosti, se kterými se setkaly při zásobování se banány AKT.

59 V důsledku toho Soud tím, že nepřezkoumal, zda údajná protiprávnost nařízení č. 2362/98 mohla způsobit škodu dovolávanou navrhovatelkami, nedostatečně odůvodnil napadený rozsudek, který musí být z toho důvodu zrušen.

60 V souladu s prvním pododstavcem druhou větou čl. 61 Statutu Soudního dvora může Soudní dvůr v případě zrušení rozhodnutí Soudu vydat sám konečné rozhodnutí ve sporu, pokud to soudní řízení dovoluje. Tak je tomu v projednávaném případě.

K věci samé

61 Podle ustálené judikatury podléhá mimosmluvní odpovědnost Společenství ve smyslu druhého pododstavce čl. 288 ES splnění souhrnu vícero podmínek, co se týče protiprávnosti chování vytýkaného orgánům Společenství, existence škody a existence příčinné souvislosti mezi chováním orgánu a dovolávanou škodou (viz zejména rozsudky ze dne 7. května 1992, Pesquerias De Bermeo a Naviera Laida v. Komise, C-258/90 a C-259/90, Recueil, s. I-2901, bod 42, a výše uvedený KYDEP v. Rada a Komise, bod 19).

62 V tomto ohledu je třeba v prvé řadě přezkoumat výtku vycházející z protiprávnosti chování vytýkaného Komisi.

63 Jak již bylo konstatováno v bodě 55 tohoto rozsudku, navrhovatelky zpochybňují legalitu nařízení č. 2362/98, přičemž se dovolávají tří žalobních důvodů vznesených procesní námitkou na podporu svého návrhu na zrušení sporných dopisů.

64 Ve svém prvním žalobním důvodu se navrhovatelky domnívají, že Komise tím, že přijala nařízení č. 2362/98, překročila pravomoci, které jí byly svěřeny nařízením č. 404/93.

65 Ve svém druhém žalobním důvodu navrhovatelky uplatňují, že nemožnost plně využít svých referenčních množství na dovoz banánů ze třetích zemí vyplývá pouze z údajně protiprávního a svévolného rozhodnutí Komise sjednotit správu celních kvót třetích zemí a celních kvót AKT. Tím, že postupovala takovým způsobem, Komise porušila jejich základní právo na vlastnictví a na svobodu podnikání.

66 Ve svém třetím žalobním důvodu se navrhovatelky domnívají, že Komise tím, že dala hospodářským subjektům dovážejícím tradiční banány AKT možnost uplatnit všechny jejich dovozy těchto banánů a banánů ze třetích zemí pro obdržení dovozních licencí na banány ze třetích zemí, vytvořila ve prospěch těchto hospodářských subjektů výhodnější podmínky zásobování než ty, které jsou stanoveny pro tradiční dovozce banánů ze třetích zemí.

K prvnímu žalobnímu důvodu

67 První žalobní důvod obsahuje dvě části.

68 Zaprvé navrhovatelky vytýkají Komisi, že v čl. 4 odst. 2 nařízení č. 2362/98 zachovala jako referenční období pro přidělení referenčních množství tradičním subjektům tříleté období 1994-1996, v průběhu kterého bylo v platnosti nařízení č. 404/93. Komise tak zachovala a upevnila výhodné postavení, jehož požívaly, s ohledem na ustanovení Všeobecné dohody o clech a obchodu, hospodářské subjekty kategorie B

předtím, než v roce 1997 orgány Světové obchodní organizace zpochybnily určité prvky režimu obchodu se třetími zeměmi zavedené nařízením č. 404/93.

69 V tomto ohledu, jak již uvedl generální advokát v bodě 80 svého stanoviska, v rozsahu, v němž navrhovatelky zdůrazňují, že nemohly využít dovozní licence pro referenční množství, které jim bylo poskytnuto, protože nemohly uzavřít smlouvy na dodání banánů AKT, a přičítají tuto údajnou nefunkčnost metodě jednotné správy celních kvót a globalizaci referenčních množství zavedené nařízením č. 2362/98, kritika vyjádřená vůči předchozím způsobům rozdělení referenčních množství, které nesouvisí s využitím dovozních licencí, musí být zamítnuta z důvodu její zjevné irelevantnosti.

70 Zadruhé navrhovatelky zpochybňují přijetí metody jednotné správy celních kvót Komisí, kterážto metoda, doprovázena globalizací referenčních množství, umožnila posílit privilegované postavení dovozců banánů AKT.

71 Podle nich jednotná správa celních kvót snižuje možnosti dovozu banánů ze třetích zemí, přestože se naproti tomu tyto možnosti, co se týče hospodářských subjektů dovážejících banány AKT, zvýšily.

72 Komise se naopak domnívá, že společná správa celních kvót zvýhodňuje větší plynulost obchodu, jakož i pravděpodobně rozšiřuje svobodu hospodářských subjektů ve vztahu ke svobodě zajištěné dřívějším režimem, obzvláště tím, že umožňuje dovozcům banánů AKT a dovozcům banánů ze třetích zemí dovézt banány nezávisle na jejich původu.

73 Komise doplňuje, že nevyužití určitého množství banánů AKT v roce 1999 a 2000 nedokazuje, že nový systém rozdělení kvót zvýhodňuje dovozce banánů AKT. Tato okolnost by mohla vyplývat i z hospodářských činitelů spojených s výběrem trhu.

74 V tomto ohledu je na místě úvodem připomenout, že podle ustálené judikatury vyplývá z celkového kontextu Smlouvy, do něhož musí být začleněn článek 211 ES, jakož i z požadavků praxe, že pojem provádění je nutné vykládat extenzivně. Vzhledem k tomu, že pouze Komise je schopná soustavně a pozorně sledovat rozvoj zemědělských trhů a jednat s rychlostí vyžadovanou situací, může se Rada považovat za oprávněnou přenést na ni v této oblasti rozsáhlé pravomoci. V důsledku toho je nutné posuzovat meze těchto oprávnění zejména podle obecných hlavních cílů organizace dotčeného trhu (viz rozsudek ze dne 30. září 2003, Německo v. Komise, C-239/01, Recueil, s. I-10333, bod 54, a v něm uvedená judikatura).

75 Soudní dvůr dále rozhodl, že Komise je v oblasti zemědělství oprávněna přijmout všechna potřebná nebo účelná opatření k provedení základního nařízení, nejsou-li v rozporu se základním nařízením nebo prováděcími pravidly Rady (viz zejména rozsudky ze dne 15. května 1984, Zuckerfabrik Franken, 121/83, Recueil, s. 2039,

bod 13; ze dne 17. října 1995, Nizozemsko v. Komise, C-478/93, Recueil, s. I-3081, bod 31; ze dne 6. července 2000, Molkereigenossenschaft Wiedergeltingen, C-356/97, Recueil, s. I-5461, bod 24, a výše uvedený rozsudek Německo v. Komise, bod 55).

76 V projednávaném případě bylo nařízení č. 2362/98 přijato Komisí na základě článku 20 nařízení č. 404/93. Tento článek ji opravňuje vydat prováděcí pravidla k hlavě IV tohoto nařízení, která podle uvedeného článku obsahují zejména pod písm. d) a e) „nezbytná zvláštní ustanovení k usnadnění přechodu od dovozního režimu platného od 1. července 1993 na současný režim podle [...] hlavy IV [nařízení č. 404/93]" a „opatření nezbytná pro plnění závazků vyplývajících z dohod, které Společenství uzavřelo v souladu s článkem [300] Smlouvy".

77 Co se týče konkrétněji správy celních kvót uvedených v čl. 18 odst. 1 a odst. 2 nařízení č. 404/93 a dovozu tradičních banánů AKT, má nařízení č. 2362/98 rovněž za právní základ čl. 19 odst. 1 nařízení č. 404/93. Toto ustanovení svěřuje Komisi úkol vydat prováděcí pravidla nezbytná pro správu celních kvót, přičemž upřesňuje, že vybraná metoda bude „přihlíže[t] k tradičním obchodním tokům".

78 Přitom navrhovatelky neprokázaly s ohledem na judikaturu uvedenou v bodě 75 tohoto rozsudku, že metoda správy celních kvót přijatá v nařízení č. 2362/98 je

v rozporu se základním nařízením, které provádí. Je totiž nepochybné, že tato metoda zohledňuje tradiční obchodní toky a umožňuje správu kvót a dovozů tradičních banánů AKT, jak je uvedeno v čl. 18 odst. 1 a odst. 2, respektive v článku 16 nařízení č. 404/93.

79 Kromě toho základní nařízení nezakazuje, aby se správa banánů prováděla bez ohledu na původ (země AKT nebo třetí země) banánů.

80 Co se týče obzvláště argumentu, podle kterého dotčená metoda správy měla posílit privilegované postavení dovozců banánů AKT, je třeba jej zkoumat následně v rámci analýzy třetího žalobního důvodu navrhovatelek, vycházejícího z porušení zásady nediskriminace.

81 Za těchto podmínek, když nebylo prokázáno, že Komise porušila základní nařízení použitelné ve věci nebo že při volbě prováděcích pravidel zjevně překročila meze posuzovací pravomoci, která jí byla svěřena Radou, je třeba, s výhradou následného přezkoumání argumentu uvedeného v předcházejícím bodě, zamítnout druhou část prvního žalobního důvodu.

82 V důsledku toho musí být zamítnut první žalobní důvod, jehož se navrhovatelky dovolávaly na podporu svých žalob.

K druhému žalobnímu důvodu

83 Navrhovatelky se domnívají, že to, že nemohly plně využít svých referenčních množství obdržením dovozních licencí, které jsou pro tato celková množství skutečně zužitkovatelná, vyplývá z rozhodnutí přijatého Komisí sjednotit správu celních kvót ohledně banánů ze třetích zemí a banánů AKT. Toto rozhodnutí podle nich ve skutečnosti omezilo na nulu možnosti dovozců banánů ze třetích zemí uvést na trh množství banánů jim ročně přidělená.

84 Podle navrhovatelek byla koncem roku 1999 celní kvóta na banány AKT jedinou, která ještě nebyla vyčerpána, aniž by však byla skutečně dostupná. V průběhu roku 2000 navrhovatelky, když se setkaly se stejnými těžkostmi v zásobování banány AKT, upustily od požádání o licence na dovoz takových banánů.

85 Podle navrhovatelek za těchto podmínek Komise tím, že přijala metodu jednotné správy celních kvót, porušila základní právo na vlastnictví a na svobodu podnikání.

86 V tomto ohledu je ustálenou judikaturou, že jak vlastnické právo, tak svobodný výkon podnikatelských činností a jiných výdělečných činností jsou součástí obecných zásad práva Společenství. Tyto zásady se však neprojevují jako absolutní výsady, ale musí k nim být přihlédnuto ve vztahu k jejich funkci ve společnosti. V důsledku toho může být omezen jak svobodný výkon podnikatelské nebo jiné výdělečné činnosti, tak vlastnické právo, mimo jiné v rámci společné organizace trhu, za podmínky, že tato omezení skutečně odpovídají cílům obecného zájmu sledovaným Společenstvím a nepředstavují, vzhledem k sledovanému cíli, nepřiměřený a neúnosný zásah, jímž by byla dotčena samotná podstata takto zaručených práv (viz rozsudky ze dne 13. prosince 1979, Hauer, 44/79, Recueil, s. 3727, bod 32; ze dne 11. července 1989, Schräder, 265/87, Recueil, s. 2237, bod 15, a ze dne 13. července 1989, Wachauf, 5/88, Recueil, s. 2609, body 17 a 18). S ohledem na tato kritéria je třeba posoudit slučitelnost metody jednotné správy celních kvót s požadavky základních práv dovolávaných navrhovatelkami.

87 S ohledem na tvrzení navrhovatelek je třeba nejdříve upřesnit, že referenční množství přidělované hospodářskému subjektu v rámci společné organizace trhu představuje maximální množství, do jehož výše může tento hospodářský subjekt v průběhu daného roku podávat žádosti o dovozní licence, aby využil práva spojená s celní kvótou. Přidělení referenčních množství tedy nezaručuje jejich dostupnost, ani právo hospodářského subjektu vyvážet skutečně do Společenství celková množství přidělená v rámci celní kvóty.

88 Co se týče vlastnického práva dovozců banánů ze třetích zemí, Soudní dvůr již rozhodl, že toto právo není zpochybněno zavedením kvóty Společenství a pravidel jejího rozdělení. Žádný hospodářský subjekt si totiž nemůže nárokovat vlastnické právo na podíl na trhu, byť by i tento podíl ovládal v okamžiku, který předcházel zavedení společné organizace trhu, neboť tento podíl na trhu představuje pouze

přechodnou ekonomickou pozici vystavenou rizikům změny okolností (viz rozsudky ze dne 5. října 1994, Německo v. Rada, C-280/93, Recueil, s. I-4973, bod 79, a ze dne 10. března 1998, Německo v. Rada, C-122/95, Recueil, s. I-973, bod 77).

89 Hospodářský subjekt nemůže uplatňovat nabyté právo, ba ani legitimní očekávání na zachování stávající situace, která může být změněna rozhodnutími přijatými orgány Společenství v rámci jejich posuzovací pravomoci (rozsudky ze dne 28. října 1982, Faust v. Komise, 52/81, Recueil, s. 3745, bod 27; ze dne 14. února 1990, Delacre a další v. Komise, C-350/88, Recueil, s. I-395, body 33 a 34, a ze dne 5. října 1994, výše uvedený rozsudek Německo v. Rada, bod 89). To platí o to víc, když stávající situace musí být změněna, aby byly dodrženy povinnosti vyplývající z mezinárodních dohod uzavřených Společenstvím.

90 Co se kromě toho týče údajného zásahu do volného výkonu podnikatelských činností, je na místě připomenout, že zavedení metody jednotné správy celních kvót, jaká je stanovena nařízením č. 2362/98, může skutečně změnit soutěžní postavení dovozců banánů ze třetích zemí, jelikož za použití uvedené metody mohou všechny hospodářské subjekty bez rozdílu dovážet banány bez ohledu na jejich původ. Nicméně je třeba konstatovat, že i když jsou dovozci banánů ze třetích zemí ve stavu hospodářské soutěže s dovozci banánů AKT, již netrpí, jak právem uvedla Komise, 30 % snížením svých dovozů, které stanovil dřívější režim ve prospěch dovozců banánů AKT kategorie B. Kromě toho je jim v rámci nového režimu zároveň dovoleno opatřit si banány AKT. Těžkosti při hledání dodavatelů způsobilých je zásobovat banány AKT dovolávané navrhovatelkami nemohou zpochybnit legalitu režimu, který jim právě přiznává právo dovézt takové banány v rámci kvóty Společenství.

91 V každém případě vyplývá z judikatury Soudního dvora, že omezení možnosti dovézt banány ze třetích zemí, která vyplývají z otevření celé celní kvóty a jejího mechanismu rozdělení, jsou inherentní zavedení společné organizace trhu, která směřuje k zabezpečení ochrany cílů uvedených v článku 33 ES a dodržování mezinárodních povinností přijatých Společenstvím. Taková omezení tedy nemohou nepřiměřeně zasáhnout do svobodného výkonu podnikatelských činností tradičních dovozců banánů ze třetích zemí (viz výše uvedené rozsudky ze dne 5. října 1994, Německo v. Rada, body 82 a 87, jakož i ze dne 10. března 1998, Německo v. Rada, bod 77).

92 S ohledem na výše uvedené musí být zamítnut druhý žalobní důvod, kterého se navrhovatelky dovolávaly na podporu své žaloby.

K třetímu žalobnímu důvodu

93 Navrhovatelky se domnívají, že nařízení č. 2362/98 tím, že umožnilo dovozcům banánů AKT uplatnit za účelem určení jejich referenčních množství a vydání licencí umožňujících dovoz banánů ze třetích zemí jak jejich dovozy těchto banánů, tak dovozy banánů ze třetích zemí, stanovilo pro tyto hospodářské subjekty výhodnější zásobovací podmínky než ty, jichž využívají tradiční dovozci banánů ze třetích zemí.

94 Stanovením metody jednotné správy celních kvót použitelných na třetí země a země AKT, jakož i globalizací referenčních množství měla Komise zároveň porušit zásadu nediskriminace.

95 V tomto ohledu stačí konstatovat, že v rozsahu, v němž všechny hospodářské subjekty mohou v mezích svých referenčních množství provádět dovozy jakéhokoliv původu, a nachází se tak ve stejné situaci, zásada nediskriminace právě zakazuje zacházet s nimi rozdílně v okamžiku přidělení dovozních licencí.

96 V důsledku toho je třeba zamítnout rovněž třetí žalobní důvod, kterého se navrhovatelky dovolávaly na podporu svých žalob.

97 Ze všech těchto výše uvedených úvah vyplývá, že žádný ze žalobních důvodů protiprávnosti dovolávaných procesní námitkou proti nařízení č. 2362/98 nemůže být přijat.

98 Protože tedy není splněna první podmínka, které podléhá mimosmluvní odpovědnost Společenství ve smyslu druhého pododstavce čl. 288 ES, musí být žaloby v celém rozsahu zamítnuty, aniž by bylo nezbytné zkoumat, zda jsou splněny ostatní

podmínky pro existenci této odpovědnosti, a sice existence tvrzené škody a existence příčinné souvislosti mezi touto škodou a chováním vytýkaným dotyčnému orgánu.

K nákladům řízení

99 Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu, který je použitelný na řízení o opravném prostředku na základě článku 118 téhož jednacího řádu, bude účastníku řízení, který byl ve sporu neúspěšný, uložena náhrada nákladů řízení, pokud účastník, který byl ve sporu úspěšný, náhradu nákladů ve svém návrhu požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení ve svém návrhu a navrhovatelky byly ve sporu neúspěšné, je namístě jim uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

1) **Rozsudek Soudu prvního stupně Evropských společenství ze dne 10. dubna 2003, Alessandrini a další v. Komise (T-93/00 a T-46/01), se zrušuje.**

2) **Žaloby podané ve věcech T-93/00 a T-46/01 k Soudu prvního stupně Evropských společenství se zamítají.**

3) **Alessandrini Srl, Anello Gino di Anello Luigi & C. Snc, Arpigi SpA, Bestfruit Srl, Co-Frutta SpA, Co-Frutta Soc. coop. arl, Dal Bello Sife Srl, Frigofrutta Srl, Garletti Snc a London Fruit Ltd se ukládá náhrada nákladů řízení vynaložených jak v prvním stupni, tak v rámci opravného prostředku.**

Podpisy.